

Sygn. akt I CSK 516/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa S. sp. z o.o. w K.

przeciwko P. B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 kwietnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany P. b. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 grudnia 2014 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powoda S. Sp. z o.o. w K. (poprzednio W. [...] Sp. z o.o. w K.) od tego pozwanego, odpowiadającego solidarnie z G.C., w stosunku do którego uprawomocnił się nakaz zapłaty wydany w sprawie XV GNC [...] (od tego samego nakazu zapłaty pozwany P. B. wniósł skuteczny sprzeciw) kwotę 85.847,61 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu, oddalając powództwo w pozostałej części.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony łączyła umowa sprzedaży towarów budowlanych na rzecz pozwanych, a przedmiotem sporu jest zapłata ceny na podstawie faktur wystawionych przez powoda. Sąd poczynił ustalenia na podstawie kopii faktur poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda uznając, że miały charakter dokumentu urzędowego, a okoliczności sprawy potwierdzone zostały także dowodami z zeznań świadków. Żądanie dostarczenia oryginałów faktur Sąd uznał za spóźnione. Niezachowanie formy pisemnej umowy sprzedaży było w 2000 r., kiedy strony realizowały sporną umowę, wymagana jedynie do celów dowodowych, a art. 74 § 2 k.c. umożliwiał posłużenie się dowodem z zeznań świadków i stron, ponieważ zawarcie umowy sprzedaży zostało uprawdopodobnione na piśmie w formie faktur podpisanych przez upoważnione do tego osoby za wyjątkiem faktury i dowodu Wz dotyczących sprzedaży w dniu 6 września 2000 r. towaru za kwotę 10.886,72 zł i tej kwoty Sąd nie zasądził. Zastrzeżenie przez powoda prawa własności towaru na podstawie art. 589 k.c. ocenił jako niezwalniające kupującego z obowiązku zapłaty ceny, a jedynie uprawniające sprzedawcę do wyboru świadczenia - żądania zapłaty albo zwrotnego wydania. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu Okręgowego, odmiennie ocenił jedynie znaczenie poświadczenia odpisów faktur za zgodność z oryginałem - jako ograniczające rolę dokumentu urzędowego do samego poświadczenia

zgodności między oryginałem a odpisem, nie zaś jako źródło zmiany charakteru tego dowodu w stosunku do oryginału.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił art. 128 k.p.c. i art. 129 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2010 r. w zw. z art. 11 ustawy z dnia 23 października 2009 r., o zmianie ustaw w zakresie uwierzytelniania dokumentów, naruszenie art. 244 k.p.c. w zw. z art. 129 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2010 r., naruszenie art. 382 k.p.c. w zw. z art. 246 k.p.c. w zw. z 74 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 75 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie wystawienia faktur tj. w 2000 r., w zw. z art. 590 § 1 k.c. przez ich błędną wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, a także niewłaściwe zastosowanie art. 6 k.c. w zw. z art. 535 k.c. i art. 535 k.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o całości kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy - oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej. Skarżący uzasadnił wniosek o rozpoznanie jego skargi wystąpieniem przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 to znaczy ujawnieniem się w sprawie istotnego zagadnienia prawnego przejawiającego się w pytaniu „czy kserokopia dokumentu niepoświadczona zgodnie z przepisami za zgodność z oryginałem może być uznana za pismo

uprawdopodobniające dokonanie czynności prawnej, dla której wymagana jest forma pisemna dla celów dowodowych w rozumieniu art. 74 §2 k.c." Ponadto skarżący wskazał, iż jego zdaniem w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tj. art. 129 § 3 k.p.c. w zakresie rozstrzygnięcia, „czy kserokopia dokumentu przez poświadczenie za zgodność z oryginałem przez adwokata będącego zawodowym pełnomocnikiem w sprawie, nabiera charakteru dokumentu urzędowego, czy tylko poświadczenie zgodności z oryginałem zawarte w odpisie (kserokopii) dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego."

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Skarżący powinien dostrzegane zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, LEX nr 1802572). Przedstawione przez skarżącego zagadnienie było już wielokrotnie przedmiotem oceny, w tym w okresie, kiedy wniesiona zostało niniejsze powództwo - por. uchwałę z dnia 29 marca 1994 r., III CZP 37/97, LEX Nr 4066, w której Sąd Najwyższy wskazał wtedy, że kserokopia stanowi odpowiednik odpisu i można odnieść do niej pogląd, że dokumentem prywatnym jest także odpis dokumentu o ile został poświadczony za zgodność przez i podpisany przez osobę poświadczającą. Taki dokument prywatny świadczący o istnieniu oryginału o odwzorowanej w nim treści i formie. Tym samym może spełniać wszystkie zadania dokumentu pisemnego.

Wskazując na wystąpienie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący powinien z kolei sprecyzować przepisy wymagające wykładni i omówić jakie poważne wątpliwości związane są z ich stosowaniem, jakie jest ich źródło i jakie argumenty prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a ponadto przedstawić własną propozycję interpretacyjną. Jeżeli zaś powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie, to zobowiązany jest przytoczyć odmienne orzeczenia sądów i wykazać, że rozbieżność jest konsekwencją różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. W każdym wypadku, ze względu na publiczne cele rozpoznania skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124). Skarżący nie przytoczył orzeczeń sprzecznych ze stanowiskiem Sądu odwoławczego, a sam problem nie budzi zastrzeżeń, skoro przecież poświadczenie odpisu dokumentu, z racji swojej roli odtwórczej nie może nadać dokumentowi innego waloru dowodowego niż ma oryginał.

Skoro więc przytoczone przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą, a okoliczności sprawy nie wskazują, aby wystąpiły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.* Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Oddaleniu podlegał wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, zawarty w piśmie złożonym jako pismo przygotowawcze po upływie terminu z art. 398⁷ § 1 k.p.c., nie stanowiącym odpowiedzi na skargę w rozumieniu tego przepisu. Sporządzenie tego rodzaju pisma nie uzasadnia wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na kasację, skoro nie ma takiego charakteru (postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1998 r., III CKN 805/98, OSNC 1999/4/79).